

Okul Öncesi Dönemde Öğretmen Gözüyle Müze Ziyaretleri

Museum Visits During the Preschool Period from the Perspective of the Teacher

Kübra Demir Öğrenci, Hüsnâ Hümeýra Sađırođlu, Elvan Şahin Zeterođlu

Yazar Bilgileri	ÖZ
<p>Kübra Demir Öğrenci Doktora Öğrencisi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Temel Eğitim, kubra.demiirrr@gmail.com</p> <p>Hüsnâ Hümeýra Sağıroğlu Arş. Gör., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Temel Eğitim, humeýra.sadıroğlu@medeniyet.edu.tr</p> <p>Elvan Şahin Zeterođlu Doç. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi, Temel Eğitim, eszeteroğlu@uludag.edu.tr</p>	<p>Müzeler çocukların doğal keşfetme ve aktif olma isteklerini destekleyen öğrenme ortamlarıdır. Okul öncesi dönemde müzeler çocuklara aktif öğrenme deneyimleri yaşatmasının yanında somut öğrenme ortamları da sunmaktadır. Çocukların doğal keşfetme isteklerini desteklemekte ayrıca eleştirici ve sorgulayıcı bir tutum kazanmalarını sağlamaktadır. Bu nedenle okul öncesi dönemde müzelerin aktif kullanımının desteklenmesi ve gerekli yol göstericiliği sağlaması bakımından öğretmenler önemli bir pozisyonda yer almaktadır. Bu bağlamda öğretmenlerin öğrenme ortamlarına müzeleri dâhil etmesi, etkinlik planları oluşturması gereklidir. Araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin müze gezilerine yönelik düşüncelerini belirlemek, deneyimleri sırasında yaşadıklarını tespit etmek ve bu konudaki görüşlerini belirlemek amaçlanmaktadır. Veriler nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim yaklaşımı doğrultusunda okul öncesi öğretmenleriyle yapılan yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Öğretmenlerin görev süreleri 5 ila 17 yıl arasındadır. Elde edilen verilerle içerik analizi yapılmıştır. Sonuçlar öğretmenlerin müze sürecini planlarken özellikle ön bilgilendirme ve değerlendirme aşamalarını atlayabildiğini ortaya koymuştur. Okul öncesi öğretmenleri müze gezisinde yaşanan sorunlar olarak müzede bir rehberin bulunmaması, maddi yetersizlikler, çocukların dikkat sürelerinin kısıtlı olmasından ötürü yaşanan sıkıntılar ve sınıf yönetimi konularını dile getirmişlerdir. Yaşanan sorunlara çözüm önerisi olarak da çocuklara gezi öncesi gezi ile ilgili ön bilgi sağlama, gezi sırasında bir stajyer, ebeveyn ya da personelden yardım alma, müzede bir rehberin bulunması gibi çözüm önerileri sunulmuştur.</p>

Makale Bilgileri	ABSTRACT
<p>Anahtar Kelimeler Müze eğitimi Müzede öğrenme Okul öncesi eğitim Okul dışı öğrenme ortamları</p> <p>Keywords Museum education Learning in the museum Preschool education Out-of-school learning environments</p> <p>Makale Geçmişi Geliş: 24.10.2024 Kabul: 18.01.2026</p>	<p>Museums are learning environments that support children's desire to explore. In the preschool period, museums provide active and concrete learning experiences. It helps them to gain a critical and questioning attitude. Teachers are in an important position in supporting the active use of museums in early years and providing the necessary guidance. Thus, teachers need to include museums in their learning environments with effective activity plans. The aim of the research is to determine the thoughts of preschool teachers about museum trips, what they experienced during their activity, and their opinions on the subject. Teachers' terms of service range from 5 to 17 years. Data were collected through semi-structured interviews in line with the case study approach. Content analysis was conducted with the data obtained. The results revealed that teachers often overlooked the preliminary information and evaluation stages when planning the museum visit. Preschool teachers cited the following problems encountered during the museum visit: the lack of a guide, financial constraints, difficulties due to children's limited attention spans, and classroom management issues. Suggested solutions included providing children with prior information about the visit, seeking assistance from an intern, parent, or staff member during the visit, and having a guide present at the museum.</p>

Giriş

Müze, toplumun gelişiminin hizmetinde olup halka açık ve kültürel değere sahip bir bütünü çeşitli araçlarla korumak, incelemek, değerlendirmek amacındadır. Aynı zamanda bireyin estetik algısını yükseltmek için kamu yararına çalışan çeşitli koleksiyonların bulunduğu sürekliliği olan kurumlardır (Madran, 1999).

Müzeler çocukların doğal keşfetme ve aktif olma isteklerini destekleyen öğrenme ortamlarıdır. Birinci elden nesnelere sunduğu için tarih (kültürel aktarım) ve sanat açısından önemli bir kaynak sağlamaktadır. Müzelerde öğrenmek doğrudan gözlemlenme, keşfetme, inceleme, karşılaştırma, analiz, değerlendirme, sınıflandırma süreçlerini barındırmaktadır (Griffin, 1998). Bunun yanında müzeler zaman, mekân, kültürel mirası devam ettirme, geçmişle bağlantı kurma, dünyaya alternatif bir bakış kazanmaya da yardımcı olur (Hooper, 2004). Eğitimde yaşanan değişiklikler didaktik ve davranışçı olmaktan uzaklaşarak çocukların aktif katılımını destekleyen biçimde dönüşüme uğramıştır. Günümüz eğitim anlayışı aktif öğrenmeyi temel alıp bireyi merkeze almaktadır ve bilginin bireylerin kendi anlayışlarıyla oluştuğunu savunmaktadır (Vygotsky, 1978). Falk ve Dierking'e (1992) göre öğrenme "bildiğimiz ve hissettiğimiz şeylerin yanı sıra ilgili görsel ve dokunsal bilgilerden de güçlü bir şekilde etkilenmektedir."

Araştırmalar müzelerin çocukların aktif öğrenme deneyimleri kazanmasını desteklediği ve üst bilişsel düşünme süreçlerine ve eleştirel sorgulayıcı öğrenme becerilerine katkı sağladığını göstermektedir (Chin, 2004; Foreman-Peck ve Travers, 2013; Graham, 2008). Genç yetişkinlere gezileri ile ilgili anıları sorulduğunda anaokulunda yaşadıkları müze deneyimlerini paylaştıkları görülmüştür (Pace ve Tesi, 2004). Bu durum erken çocukluk döneminde müze eğitiminin önemini vurgulamaktadır.

Araştırmalar geleneksel müzelerin çocuklar için öğrenmeyi teşvik edici yönünün olduğunu ve içsel motivasyonu artırma ve içerikle ilişki kurma becerisini desteklediğini göstermektedir (Griffin, 2004; Paris ve Hapgood, 2002). Müzeler çocuklar için diğer ortamlarda olmayan öğrenme fırsatları sağlamaktadır. Müzeler çocukların gerçek nesnelere ve örneklere sergiler ya da koleksiyonlar aracılığıyla ilk elden şahit olabilmesi bakımından değerlidir. Örneğin soyu tükenmiş türleri görmek çocuklara "Hayvanları sevmeli ve korumalıyız.", Doğa değerlidir." bilincini aşılacaktır. Aynı zamanda kültürel birliktelik oluşturma ve savaş gibi çocuklarda anlaşılması ve aktarılması zor konuları somutlaştırması bakımından da önem taşımaktadır. Bu nedenle geleneksel müzeler sayesinde çocukların araştırma, iletişim kurma, yaratıcı ifade becerileri, hatırlama becerileri desteklenmektedir. Bireyler müzede görülen nesnelere gerçek yaşam bağlantısı kurmakta, gördükleri dokundukları şeyler onlara çoklu duyuşsal öğrenme ortamı sunmaktadır (Dockett vd., 2011; Graham, 2008). Bu bağlamda yabancı ve Türk alanyazınında müze eğitime ilişkin projeler, raporlar bulunmaktadır (Arts Council of England, 2011; Boyacı, 2019; Buyurgan, 2019).

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte bilgiye erişimde yaşanan kolaylıkla birlikte okulda verilen eğitim dünyanın hemen her yerinde yetersiz kalmaya başlamıştır. Çocuklar için okul dışında sayısız ilgi alanları bulunmaktadır. Bu bağlamda çocuğa ait kültürlerin müzeler aracılığıyla verilmesi yalnızca oyuncak müzeleriyle değil, etkileşimli çocuk müzelerinin var olmasıyla artırılabilir. Çocuk müzeleri çıktığı kendilerinin bizzat oluşturmaları nedeniyle klasik müze anlayışından farklılaşmaktadır.

Okul dışı öğrenme ortamları olarak müzeler son yıllarda giderek daha fazla ilgi görmektedir (Sturm ve Bogner, 2010). Çocuk müzeleri, çocukların talepleri doğrultusunda oluşan biçimlenen ve kendini sürekli yenileyen çocukların toplamak ya da oluşturmak istedikleriyle şekillenen özelliklere sahiptir. Çocuklar burada aileleri ile uygulamalı çalışmalara ve workshoplara katılmakta ve kendi sergilerini oluşturmaktadır. Çocuk müzeleri, geleneksel müzelerdeki katı anlayıştan farklı şekilde çocukları “don’t touch (dokunma)” yerine “please touch (lütfen dokun)” ve “hands on (ellerinizi koyun)” sloganları ile dokunmaya ve uygulamaya teşvik eden etkinliklerle ilk olarak 1899 yılında Brooklyn Çocuk Müzesi’nde ortaya çıkmıştır. Çocuklara etkileşimli öğrenme ortamları sunarak materyal, uygulamalı atölyeler ve çocukların oluşturduğu sergi alanları sağlamaktadır. Buna ek olarak bazı çocuk müzelerinde kütüphane, tiyatro ve açık hava sergileri bulunmaktadır. Araştırmalar çocuk müzelerindeki sergilerin daha fazla ilgi gördüğünü göstermektedir (Anderson vd., 2002). 1990’lı yıllarda çocuk müzeleri 280’in üzerine çıkmıştır ve tüm Avrupa ve dünyadaki çocuk müzelerinin yaygınlaşmasında Amerika öncü konumdadır. Türkiye’de ilk etkileşimli çocuk müzesi 2017 yılında İzmir’de Evrensel Çocuk Müzesi’yle açılmıştır.

Alanyazında öğretmenlerin müze ziyaretlerine yönelik düşüncelerine odaklanmış çeşitli çalışmalar mevcuttur (Dilli, 2017; Erol-Şahin ve Yeşilbursa, 2018; Solmaz, 2015). Örneğin Akman vd. (2015), Denizli ilinde bulunan 41 okul öncesi öğretmenin müze eğitiminin gerekliliğine, müzedeki uygulamalara ve karşılaşılan sorunlara ilişkin görüşlerini yarı yapılandırılmış sorular aracılığıyla incelemiş ve öğretmenlerin müze eğitiminin gerekli olduğuna inansalar da müzeleri eğitim ortamı olarak yeterince kullanmadıklarını tespit etmişlerdir. Karaca vd.’nin (2018) Afyonkarahisar ilinde çocuklar ile yapılan bir çalışma da mevcuttur. Araştırmada 11 çocuk üç ebeveyn ve bir öğretmen yer almaktadır. Çalışma kapsamında müze gezisi öncesi, müze gezisi anında ve sonrasında uygulanan etkinliklerden müze gezisi planı oluşturulmuş ve uygulanmıştır. Araştırma sonucunda çocukların müze gezisinde olumlu deneyimler edindikleri, mutlu, heyecanlı oldukları ve geçmiş ile bugün arasında bağlantı kurabildikleri belirlenmiştir.

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin müze gezilerine yönelik düşüncelerini belirlemek, deneyimleri sırasında yaşadıklarını tespit etmek ve bu konudaki görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda belirtilen öğretmenlere yöneltilmiş sorulara cevap aranmıştır:

1. Okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyaretlerine ilişkin görüşleri ve bu ziyaretleri destekleme nedenleri nelerdir?
2. Okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyaretlerini planlama süreçleri, ihtiyaçları, müze tercih nedenleri, müze ziyaretleri sırasında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri nelerdir?
3. Okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyaretlerinin çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri ve tercih ettikleri müze türleri nelerdir?

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi ele alınmıştır.

Araştırmanın Deseni

Bu çalışmada verilerin toplanması sürecinde nitel veri toplama tekniklerinden yararlanılmıştır. Veriler nitel araştırma yöntemlerinden temel nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda okul öncesi öğretmenleriyle yüz yüze yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Bu doğrultuda olgubilim deseni ile ilerlenmiştir. Olgubilim deseninde bireylerin kişisel yaşantıları doğrultusunda oluşan öznel fikirleri ile olayları nasıl anlamlandırdıklarını anlamak hedeflenir (Creswell, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırma sürecinde üzerinde durulan olgu, okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyaretlerine yönelik algılarını araştırmaktır. Araştırma sürecinde veri toplama ve analiz süreçleri makale yazarları tarafından yürütülmüştür.

Çalışma Grubu

Araştırma Aralık 2023-Ocak 2024 tarihleri arasında, Bursa ilinde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı anaokullarında görev yapmakta olan daha önce sınıfıyla birlikte müze ziyareti yapmış olan 1'i pilot çalışma olmak üzere 11 okul öncesi öğretmeni ile yapılmıştır. Nitel araştırmalarda verileri araştırmanın evrenine genellemek gibi bir amaç güdülmeyeceği (Başkale, 2016) için bu tür araştırmalarda bir ya da iki katılımcı bile yeterli kabul edilmektedir. Bu nedenle araştırmadaki çalışma grubunun yeterli olduğuna karar verilmiştir. Çalışma grubu amaçlı örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme ile belirlenmiştir. Çalışma grubunda bulunan öğretmenlerin dokuzu kadın biri erkektir. Öğretmenlerin görev süreleri 5 yıl ile 17 yıl arasındadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden birisi okul dışı öğrenme konusunda eğitim almış olup diğerleri herhangi bir eğitim almamıştır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada elde edilen veriler, müzeye yönelik görüşlere odaklanmış yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yüz yüze toplanmıştır. Araştırmada katılımcılara kimliklerinin gizli tutulacağı ve verilen cevapların sadece araştırma kapsamında kullanılacağı güvencesi verilerek sorulara içtenlikle ve doğru cevaplar vermeleri sağlanmaya çalışılmıştır. Yüz yüze yapılan görüşmeler,

katılımcılar ile onların uygun vakitleri planlanarak ayarlanmıştır. Öğretmenlerle yapılan görüşmeler ortalama on beş dakika sürmüştür. Veriler, öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda analiz edilerek yapılandırılmış ve yeni kod ya da temaların ortaya çıkmadığı noktada veri doyumuna ulaşıldığı kabul edilmiştir.

İnanılrlık

Görüşme soruları oluşturulurken sorular uzman görüşlerine sunulmuştur ve görüşme soruları uzman görüşleri doğrultusunda son hâline getirilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır: İlk bölümde kişisel bilgiler hakkında veriler toplanmış olup ikinci kısımda ise müze ziyaretleri hakkında sorular bulunmaktadır. Veri güvenilirliğini sağlamak amacı ile uzman görüşü alınmıştır. Araştırma geçerliğinin artırılması için ise katılımcıların ilgili görüşleri doğrudan alıntılar ile bulgular kısmında paylaşılmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışma verilerinin analizi için nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analizi kullanılmıştır. Bu amaçla ilk olarak yapılan yüz yüze görüşmeler, katılımcıların izniyle ses kaydına alındıktan sonra yazıya dökülmüştür. Bu süreçte katılımcılar “katılımcı1”, “katılımcı2” şeklinde kodlanmıştır. Görüşme kayıtlarının yazılı dökümleri tekrar tekrar gözden geçirilerek incelemeler sonucunda kodlara ve kategorilere ulaşılmıştır.

Bulgular

Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmenlerin Müze Ziyareti Tanımlamalarına İlişkin Görüşleri

<i>Müze Ziyaretine İlişkin Tanımlar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Çocukların kültürel farkındalık kazanmaları için yapılan ziyaret	5	29,4
Tarihi objeler aracılığıyla geçmişle bağ kurmak, bilgi edinmek, mekân ve objelerin tanıtımı	5	29,4
Yeni tecrübelerin edinildiği ilgi çekici mekânlar	4	23,5
Tarihi eserlerin ve değerli eşyaların bulunduğu, sergilendiği yerler	2	11,7
Mimari eserlerin sanatsal değerinin olduğu mekânlar	1	5,3

Tablo 1’de okul öncesi öğretmenlerinin çoğunun müze ziyaretini “çocukların kültürel farkındalık kazanmaları için yapılan ziyaretler” olarak tanımladıkları görülmektedir. Ayrıca “tarihi objeler aracılığıyla geçmişle bağ kurmak, bilgi edinmek, mekân ve objelerin tanıtımı” kategorisi de kullanım sıklığı bakımından dikkat çekmektedir. Bu tanımlamaları “mimari eserlerin sanatsal değerinin olduğu mekânlar”, “tarihi eserlerin ve değerli eşyaların bulunduğu, sergilendiği yerler”, “yeni tecrübelerin edinildiği ilgi çekici mekânlar” tanımları takip etmektedir.

Müze ziyaretini desteklemeye ilişkin görüşleri Tablo 2’de açıklanmıştır. Okul öncesi dönemde müze gezilerini destekleyen öğretmenler bu desteğin nedeni olarak en fazla somut öğrenmeyi sağlar cevabını vermiştir. Keşfetme en çok verilen ikinci cevap olurken yaparak yaşayarak öğrenme, müzelerin ilgi çekici olması, kalıcı öğrenmeyi sağlaması, gözlem fırsatı oluşturması, toplumsal kuralları öğrenme

fırsatı, zaman ile var olan gelişimin görülmesi ve sorgulama imkânı oluşturması belirtilen diğer nedenler arasındadır.

Tablo 2. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Gezilerini Destekleme Nedenlerine İlişkin Görüşleri

<i>Müze Gezilerini Destek Nedenleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Somut öğrenmeyi sağlaması	5	21,74
Müzelerin ilgi çekici olması	3	13,04
Yaparak yaşayarak öğrenme	3	13,04
Çocukların keşfetmesi için olanak tanınması	2	8,70
Alışkanlık edinme	2	8,70
Kalıcı öğrenmeyi sağlaması	1	4,35
Gözlem fırsatı oluşturması	1	4,35
Toplumsal kuralları öğrenme fırsatı	1	4,35
Sorgulama imkânı oluşturması	1	4,35
Zaman ile var olan gelişimin görülmesi	1	4,35
Tarihi bilgi edinme	1	4,35
Üretime katkı	1	4,35
Aile katılımı	1	4,35

Tablo 3. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Ziyareti Sürecini Planlamaya Dair Görüşleri

<i>Müze Ziyareti Planlamasına Dair Görüşleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Ebeveynlerden okuldan ve gezilecek kurumdan izin almak, ulaşım ayarlamak, yerin uygunluğu ve şartlarını ayarlamak gibi aşamaları içeren teknik süreç	6	37,5
Çocukların konu hakkındaki ve gezilecek yer hakkındaki ön bilgisine yönelik çalışmalar	6	37,5
Gezi sonrası değerlendirme aşaması	2	12,5
Gezi sürecindeki bir probleme karşı ilk yardım hazırlığı	2	12,5

Okul öncesi öğretmenlerine müze ziyaret süreçlerini planlamaya dair görüşleri sorulduğunda dört temel konudan bahsettikleri görülmüştür. Bu konular Tablo 3'te sunulmuştur. Öğretmenler müze ziyareti sürecini planlamaya dair en çok gezi için ebeveynlerden okuldan ve gezilecek kurumdan izin almak, ulaşım ayarlamak, yerin uygunluğu ve şartlarını ayarlamak gibi aşamaları içeren teknik süreç ve çocukların konu hakkındaki ve gezilecek yer hakkındaki ön bilgisine yönelik çalışmalardan bahsetmiştir. Gezi sonrası değerlendirme aşaması ve gezi sürecindeki bir probleme karşı ilkyardım hazırlığı ise bahsedilen diğer konular arasındadır.

Tablo 4. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Ziyareti Sürecinde İhtiyaçlarına İlişkin Görüşleri

<i>Müze Ziyaretine Sürecindeki İhtiyaçlar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Rehber desteği	4	44,5
Veli/personel/stajyer desteği	3	33,3
Maddi kaynaklar	2	22,5

Tablo 4'te okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyareti sürecindeki ihtiyaçları listelenmiştir. Okul öncesi öğretmenleri müze ziyareti sırasında en çok rehber desteğine ihtiyaç duyduklarını ifade etmiştir. Veli/personel/stajyer desteği ve maddi kaynaklar diğer ihtiyaçlar arasındadır.

Tablo 5. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Türünü Tercih Etme Nedenlerine İlişkin Görüşleri

<i>Müze Türleri Tercih Nedenleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
İlgi çekici	5	45,45
Günlük hayatla bağlantı	2	18,18
Sınıf içi öğrenimle bağlantı	1	9,09
Yaş grubuna uygun	1	9,09
Programa uygun	1	9,09
Hazırbulunuşluğa uygun	1	9,09

Okul öncesi öğretmenleri müze tercihi yaparken Tablo 5'te belirtildiği gibi en çok müzenin ilgi çekici olmasına odaklanırken bunun yanında çocukların günlük hayatla bağlantı kurabilecekleri bilgilerin edinildiği müzeler de tercih edilenler arasında olmuştur. Sınıf içi öğrenimle bağlantı kurabilecekleri, yaş grubuna uygun, eğitim programına uygun, hazır bulunuşluğa uygun müzeler de diğer tercihler arasındadır.

Tablo 6. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Ziyareti Sırasında Karşılaşılan Sorunlara İlişkin Görüşleri

<i>Müze Ziyareti Sürecindeki Sorunlar</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Sınıf yönetimine dair problemler (sıra bekleme ve ilginin dağılması nedeniyle grubu terk etme)	6	28,5
Çocukların dikkat süresinin az olması	5	23,8
Ulaşımında yaşanan teknik sıkıntılar	3	14,2
Maddi kaygılar	3	14,2
Yardımcı personel eksikliği	2	9,5
Müzelerde sergilenen materyallere dokunma yasağı	2	9,5
Güvenlik kaygıları (çocuk kaybetme gibi)	2	9,5
Müzenin çocuklara uygun içeriğinin olmaması	1	4,7

Okul öncesi öğretmenlerinin “Müze ziyaretine karar verdiğinizde karşılaşılabileceğiniz-karşılaştığınız sorunlar nelerdir?” sorusuna ilişkin yanıtları Tablo 6’da belirtildiği üzere en fazla sıra bekleme ve ilginin dağılması nedeniyle grubu terk etme gibi durumları kapsayan sınıf yönetimiyle alakalıdır. Bunun yanında dikkat sürelerinin az olması yine öğretmenlerin yaşadığı diğer sorundur. Öğretmenler yardımcı personel eksikliği, müzelerde sergilenen materyallere dokunma yasağının oluşu, ulaşımında yaşanan teknik sıkıntılar, velilerin maddi kaygıları ya da yetersizlikleri, müzenin çocuklara uygun içeriğinin olmaması, güvenlik kaygıları gibi durumlardan şikâyet etmektedirler.

Tablo 7. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Ziyareti Sırasında Karşılaşılan Sorunlara Çözüm Önerileri

<i>Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Yardımcı veli desteği	2	14,2
Kural belirleme	2	14,2
Müzelerin okullar için ücretsiz oluşu	2	14,2
Velilerin bilinçlendirilmesi	2	14,2
Çocuklara ön bilgi verilmesi	1	7,14
Müze ziyareti için kalabalık olmayan günlerin tercihi	1	7,14
Müzenin fiziki şartlarının düzenlenmesi	1	7,14
Bazı okul gezileri için belediyeler tarafından ücretsiz araç tahsis edilmesi	1	7,14
Ziyaret öncesi ön hazırlık yapılması	1	7,14
Sınıf hâkimiyetini korumak	1	7,14

Okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyaretine karar verdiklerinde karşılaşılabileceği sorunlara yönelik önerdiği çözümler arasında Tablo 7’de belirtildiği üzere yardımcı veli desteği, kural belirleme, müzelerin okullar için ücretsiz olması ve velilerin bilinçlendirilmesi yaygın cevaplar iken çocuklara ön bilgi verilmesi, müze ziyareti için kalabalık olmayan günlerin tercihi, müzenin fiziki şartlarının düzenlenmesi, bazı okul gezileri için belediyeler tarafından ücretsiz araç tahsis edilmesi, ziyaret öncesi ön hazırlık yapılması ve sınıf hâkimiyetini korumak önerilen diğer çözümlerdir.

Tablo 8. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Ziyaretinin Çocuklar Üzerindeki Etkisine İlişkin Görüşleri

<i>Çocuklar Üzerinde Etkisine İlişkin Görüşleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Kalıcı öğrenme	3	12,5
Tarih bilgisi	3	12,5
Sosyal bilinç	3	12,5
Farkındalık	2	8,33
İlgi çekicilik	2	8,33
Somut öğrenme	2	8,33
Hayal kurma	2	8,33
Keşfetme ve sorgulama	2	8,33
Karşılaştırma	2	8,33
Birbirleriyle paylaşım yapılması	1	4,16
Yaparak yaşayarak öğrenme	1	4,16
Sınıf içi öğrenimle bağ kurma	1	4,16

Okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyaretlerinin çocuklar üzerindeki etkisi hakkındaki görüşleri Tablo 8’de belirtildiği üzere en fazla kalıcı öğrenme sağlama, tarih bilgisi edinme ve sosyal bilinç oluşturma ile alakalıdır. Bunları farkındalık kazanma, ilgi çekicilik, somut öğrenme, hayal kurma, karşılaştırma, keşfetme ve sorgulama takip ederken çocukların birbirleriyle paylaşım yapması, yaparak yaşayarak öğrenme ve sınıf içi öğrenimle bağlantı kurma bunları takip eden diğer etkilerdir.

Tablo 9. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müze Ziyareti için Bölgede Tercih Ettikleri Müzeler

<i>Müze Türleri Tercihleri</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
Oyuncak Müzesi	6	31,57
Araba Müzesi	4	21,05
Atatürk Müzesi	4	21,05
Karagöz Hacivat Müzesi	2	10,52
Ormancılık Müzesi	1	5,26
Hünkâr Köşk	1	5,26
Mozaik Müzesi	1	5,26

Tablo 9’da görüldüğü üzere okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyareti için tercih ettikleri müze türleri sorulduğunda en çok Oyuncak Müzesi’ni belirtmişlerdir, Araba Müzesi ve Atatürk Müzesi ise ikinci sırada yer almıştır. Karagöz-Hacivat Müzesi de bunu takip ederken Ormancılık Müzesi, Hünkâr Köşk, Mozaik Müzesi tercih edilen diğer müzelerdendir.

Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyareti tanımları, bu ziyaretleri destekleme nedenleri, müze ziyaretlerini planlama süreçleri, ihtiyaçları, müze tercih nedenleri, müze ziyaretleri sırasında karşılaştıkları sorunlar, çözüm önerileri, bu ziyaretlerin çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin görüşleri ve tercih ettikleri müzelere yönelik elde edilen bulgular alanyazınla ilişkilendirilerek tartışılmıştır.

Okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyaretlerini “kültürel farkındalık kazanmak için”, “geçmişle bağ kurmak için”, “sanatsal değeri olan mekanlara” ve “yeni tecrübeler edinmek” amacıyla yapılan ziyaretler olarak tanımlamışlardır. Öğretmenlerin müze ziyaretlerini destekleme nedenlerinin müze ziyaretlerinin çocukların keşfetmelerini sağladığını, yaparak yaşayarak öğrenmeye katkı sağladığını, somut öğrenme ortamları sağladığını düşünmeleri olduğu görülmektedir. Ayrıca öğretmenlerin birçoğu bu gezilerin öğrencilere farkındalık kazandırdığı için önemli olduğundan bahsetmiştir. Okul öncesi dönemde öğretmenlerden her ne kadar seçici olmak gerektiğini ve çocukların yaşlarına ve ilgilerine göre müzeler tercih edilmesi gerektiğini “...Her müzeye gidilmez burada okul öncesinde çok seçici olmak lazım. Yeni gezi amaçlı sadece gezi olsun diye gidilecek yerler değil özellikle okul öncesinde bunu çok iyi ayırt etmeli her müze olmaz.” sözleriyle belirtenler olsa da hepsi müze ziyaretlerini desteklediklerini söylemişlerdir. Alanyazında yapılan çalışmalar incelendiğinde müze eğitiminin amaçları arasında çocuklarda kültürel varlıkları tanıma, koruma bilincini oluşturma, farklı kültürlere saygı duymasını sağlama, hayal güçlerini kullanarak yaratıcılığını geliştirme, sorgulama becerisini geliştirme, estetik bakış açısını kazandırma, geçmiş, bugün ve gelecek arasında bağ kurmasını sağlama yer almaktadır (Demirci, 2009; Erdoğan, 2014; Tan, 2009). Bu durum, alanyazın ile mevcut çalışma bulguları arasında paralellik olduğunu ortaya koymaktadır.

Öğretmenlere müze ziyareti süreçlerini nasıl planladıkları ve nelere ihtiyaç duydukları sorulduğunda genelde teknik süreçlerin (hava durumu, servis aracı ayarlama, gerekli izinler gibi konularda) cevaplar verdiği görülmektedir. Bu durum öğretmenlere müze ziyareti öncesi, sırası ve sonrası için hizmet içi eğitimlerle destek verilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır (Arts Council of England, 2011; Boyacı, 2019; Buyurgan, 2019).

“...Gitmeden önce benim müze adlı bir kitabım var. O kitabı okurum çocuklara. Orda hem müzede neler yapılabileceği, neyle karşılaşabileceklerini anlatan bir kitap. Gideceğimiz müzede neleri göreceğimizi anlatırım. Tekrar döndükten sonra da orda gördüğümüz şeylerle ilgili genel değerlendirme soruları gibi şeyler yaparım. Resim çizilebilecek bir şey varsa birbirimizle paylaşacağımız şeyler varsa onları konuşuruz.” Yalnızca üç öğretmenin müze ziyareti süreci öncesi ilgi çekme ve iki öğretmenin ziyaret sonrası değerlendirme yapılması aşamalarını kullandığı görülmektedir. Bu öğretmenlerden birisi ön bilgi kısmının aileler tarafından verilmesini tercih ettiği için bu kısmı aile katılımı olarak kullandığından bahsederken

değerlendirme için çocuklardan gittikleri müzede en ilgi çekici buldukları şeyleri çizmelerini istediğini söylemiştir. Etkinlik planının bir parçası olan değerlendirme aşaması öğrenilenlerin ve sürecin gözden geçirildiği bir aşamadır, öğrenmenin yaşamla ilişkilendirilmesi ve kalıcılığı için önemlidir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013). Öğretmenlerin çoğu, müzeleri eğitimin bir parçası olarak gördüğünü belirtmiş fakat sınırlı zamanlarda kullandıklarını belirtmişlerdir. Dilli (2017) de benzer biçimde yaptığı araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin müzelerin informal öğrenmedeki yeri ve öneminin farkında olmalarına rağmen müze gezisi hakkında yeterli bilgi ve deneyime sahip olmamaları sebebiyle eğitimde çok az yer verdikleri sonucuna ulaşmıştır. Yücel-Kurnaz (2015) sınıf öğretmenleri ve okul öncesi öğretmenleri ile yürüttüğü araştırmada özel ve devlet okullarının müze ziyaretlerine bir eğitim öğretim yılında çok az yer verdikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda yapılandırılmış müze gezisi planlarının çoğu öğretmen tarafından kullanılmadığı, öğretmenlerin müzede ne yapacaklarını bilmedikleri ve süreci tasarlamak için hizmet-içi seminerler ya da üniversite iş birliklerine ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir. Öğretmenlere okul dışı eğitime yönelik hizmet içi eğitim alma durumları sorulduğunda çoğu öğretmen hizmet içi eğitim almadıklarını belirtmiş, bazı öğretmenler de okul dışı eğitimin ne olduğunu sormuştur. Bazı öğretmenler EBA üzerinden çeşitli videolar ile eğitim aldıklarını belirtmişken bir öğretmen Bursa MEB'in AR-GE birimi tarafından verilen eğitimin iki günü okul dışı eğitime odaklanmış kısmından “...Bir dersimiz de okul dışı öğrenme ortamlarına yönelik olarak Tofaş Arabalar Müzesi'nde yapılmıştı. Bir de Orman Okulu için Orhaneli tarafında yapmıştık o zaman gördüm yani birebir yaşadım.” sözleriyle belirtmiş “Aslında biz gezilere gittiğimizde çocukları çok düz gezdiriyormuşuz hani onu gördüm. Kalıcı öğrenmenin olması için bu tür gezilerde yapılabilecek birçok şey varmış...” sözleriyle eğitimin etkililiğinden bahsetmiştir.

Öğretmenlerin yaşadıkları problemlere yönelik verdikleri yanıtlar arasında “... Dokunmak istiyorlar. Kısıtlama getirmek zorundayız ama onlar dokunarak keşfediyorlar.” cevabı alanyazında erken çocukluk döneminde çocuk müzelerinin de çıkış noktası olmuştur (Sturm ve Bogner, 2010). Bu bağlamda Sturm ve Bogner'ın (2010) da ifade ettiği gibi çocukların dokunma ihtiyaçlarına uygun müzelere olan ihtiyaçla benzer nitelikte sonuçlarla karşılaşmaktadır. “...Hatta ilk kapıdan girişte kadın ‘Herkes ellerini cebine soksun ve kesinlikle cebinizden çıkartmak yok.’ dedi. Çocuklar şaşırды.” Benzer şekilde öğretmenin yaşadığı problem müze görevlisi tarafından sergilenen koleksiyonlara dokunulmaması noktasında çocukların katı kurallarla sınırlandırılması olmuştur. Bu bağlamda Türkiye’de henüz çok fazla örneğinin olmadığı çocuk müzelerinin yaygınlaştırılması çocuklara erken çocukluk döneminde müze sevgisinin kazandırılmasında etkisinin olabileceğini düşündürmektedir (Evrensel Çocuk Müzesi, 2023). Bunun dışında bazı öğretmenler ise çocukların dikkat süresi sınırlı olduğundan özellikle kendileri için dikkat çekici materyallerin az bulunduğu müzelerde çabuk dağıldıklarından ve öğretmenlerin çocukları toparlamakta yaşadıkları zorluklardan bahsetmiş, buna yönelik olarak da

özellikle rehber ihtiyacına değinerek problemi çözmek için stajyer desteği ya da birkaç veliden destek istediklerini söylemişlerdir *“Orada biz rehber ihtiyacı var biz orada görsellerin üzerindeki yazıları okumaya çalışıyoruz ne olduğunu işte çocuklar bu buymuş gibi izah etmeye çalışıyoruz... Bazen müzeye gittiğimizde görseli anlamaya çalışıp çocuklara sunup o sırada biz de zorlanıyoruz zaten çocuklara hâkim olmak ayrı bir zor o yüzden ayrı bir zor oluyor rehber olmayınca.”* Ayrıca bazı öğretmenler maddi imkânların da bir sorun olabildiğinden *“Genelde ulaşım sorun oluyor ulaşım ayarlamak ya da maddi olarak daha sosyo-ekonomik düzeyi düşük çevrelerde şimdi artık biliyorsunuz hayat da çok pahalı olduğu için zaten çoğu müze ücretsiz ama ulaşım da çok pahalı.”* sözleriyle bahsederken her ne kadar belediyeden araç talep etseler de bunun bazı durumlarda yeterli olmadığına, en azından kültürel geziler için okullara ücretsiz araç tahsis edilmesi imkânlarının artırılması gerektiğine de değinmişlerdir.

“...Atölye çalışmaları çok hoşuma gidiyor, bir ekip oluyor ve bizi tamamen yönlendiriyorlar. Hem anlatıp hem oyun oynattığı için çocuklara öğrenmeler daha kalıcı oluyor.” Öğretmenler müzelerin çocuklar için daha keyifli bir mekân olmasının atölye çalışmalarıyla sağlanabileceğini düşünmektedirler. Bu bulgu alanyazında yer alan diğer çalışmalarla örtüşmektedir (Foreman-Peck ve Travers, 2013; Graham, 2008).

Öğretmenlere müze gezilerinin çocukları nasıl etkilediği sorulduğunda hepsi olumlu etkilerinin olduğunu söylemiştir. *“...Sınıf içerisindeki durumlarla bağlantılar kuruyorlar. Bu yüzden kalıcı öğrenmeyi etkilediğini düşünüyorum. Kültürel olarak da çok büyük bir etkisi var.”* Öğretmenler, müze gezilerinin kalıcı öğrenmeyi desteklediğini düşünmektedirler (Hooper, 2004). Başka bir öğretmen *“...Farklı yerler görürler ve çocuklar küçükken gördüğümüz şeyleri unutmuyoruz. Büyüdüğümüzde hala aklımızda anı köşemizde yer alıyor ya o yüzden çok kıymetli.”* cevabını vermiştir. Alanyazında genç yetişkinlerin gezi anıları ile ilgili olarak yapılan çalışmada katılımcıların anaokulu döneminde yaşadıkları müze deneyimlerini paylaştıkları bulgulanmıştır (Pace ve Tesi, 2004). Bu durum çalışmanın bulguları ile paralellik göstermektedir.

Küçük yaşlarında ailesi ya da arkadaşlarıyla müze ziyaret eden, kendi özel hayatında müzelere gitmeyi tercih eden öğretmenlerin sınıftaki çocukları müzelere götürmeye daha yatkın olduğu *“...kazandırılması gereken bir özellik edinilmesi gereken bir alışkanlık olduğunu düşünüyorum.”* sözlerinden anlaşılırken bu öğretmenlerin okul şartlarından ya da maddi imkansızlıklardan ötürü müze ziyareti planlanamaması durumlarında ise drama çalışmasıyla çocuklara en azından genel kuralları öğretmeye ve müze ziyareti için alışkanlık oluşturmaya çalıştıkları görülmüştür *“...Hani biz bir müzeyi ziyaret edemediğimizde de anasınıfında drama gibi bu durumun provasını da en azından yapabiliyorlar yani.”* Kendisi hiç müzeye gitmemiş bir öğretmen her ne kadar çocukları ile müzeye gitmek istediğini, bunun çocuklar için faydalı olacağını belirtmiş olsa da bu öğretmenin henüz sınıfıyla hiç müze ziyareti yapmadığı anlaşılırken bir öğretmenin okul tarafından sunulmuş müze ziyareti programı öncesinde hiç müzeye

gitmediği ancak sınıfıyla gittiği çeşitli müzelerden sonra müzeleri ziyaret etmeyi sevdiği ve kendi hayatında da fırsat buldukça müze ziyaret ettiği şu sözlerle anlaşılmıştır “Ben öğretmenlik hayatımda başladım müze ziyaretine diyebilirim ondan öncesinde ne kendi okul hayatımda ne ailemle bir müzeye gitmedim... Mesela Bursa’da çikolata müzesi yeni açıldı merak ettim kendim gittim.”

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin müze ziyaretlerine yönelik düşüncelerini ve deneyimleri sırasında yaşadıklarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Veriler nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması yaklaşımı doğrultusunda okul öncesi öğretmenleriyle yüz yüze görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Görüşmelerde yarı yapılandırılmış sorular kullanılmıştır. Çalışma grubu 2023-2024 eğitim yılında devlet okullarında çalışan biri erkek dokuzu kadın okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Çalışma bulguları okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi dönemde müze ziyaretlerini, çocukların ilgisini çekmesi, çocukta farkındalık oluşturması, tarihle bağ kurulması, sosyal bilinç oluşturması ve kalıcı öğrenme sağlaması gibi sebeplerden ötürü tercih ettiğini göstermektedir. Öğretmenlerin müze sürecini planlarken özellikle ön bilgilendirme ve değerlendirme aşamalarını atlayabildiğini ortaya koymuştur. Okul öncesi öğretmenleri müze gezisinde yaşanan sorunlar olarak müzede bir rehberin bulunmaması, maddi yetersizlikler, çocukların dikkat sürelerinin kısıtlı olmasından ötürü ve sınıf yönetimi konularını dile getirmişlerdir. Yaşanan sorunlara çözüm önerisi olarak da çocuklara gezi öncesi gezi ile ilgili ön bilgi sağlama, gezi sırasında bir stajyer, ebeveyn ya da personelden yardım alma, müzede bir rehberin bulunması gibi çözüm önerileri sunmuşlardır. Öğretmenler en çok çocukların ilgilerine göre müze tercih ettiklerini belirtirken gittikleri yerler arasında en fazla Oyuncak Müzesi, Araba Müzesi ve Atatürk Müzesi’ni örnek vermişlerdir.

Kaynaklar

- Akman, B., Özen-Altınkaynak, Ş., Ertürk-Kara, H. G., & Can-Gül, Ş. (2015). Okul öncesi öğretmenlerinin müze eğitimine ilişkin görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 97-115.
- Anderson, D., Piscitelli, B., Weier, K., & Everett, M. (2002). Children’s museum experiences: Identifying powerful mediators of learning. *Curator: The Museum Journal*, 45(2), 213-231. <https://doi.org/10.1111/j.2151-6952.2002.tb00057.x>
- Arts Council of England. (2011). *Review of research and literature on museums and libraries*. Manchester, England.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Boyacı, A. (2019). *Müze eğitimi*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Buyurgan, S. (2019). *Müzede eğitim*. Pegem.

- Chin, C. (2004). Museum experience: A resource for science teacher education. *International Journal of Science and Mathematics Education*, 2(1), 63-90. <https://doi.org/10.1023/B:IJMA.0000026531.63555.54>
- Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4. b.). Sage.
- Demirci, M. T. (2009). *Kültürel öğelerin öğretiminde müze gezilerinin önemi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Dilli, R. (2017). Öğretmenlerin müzelerin öğrenme ortamı olarak kullanımına ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*, 46(214), 303-316.
- Dockett, S., Main, S., & Kelly, L. (2011). Consulting young children: Experiences from a museum. *Visitor Studies*, 14(1), 13-33. <https://doi.org/10.1080/10645578.2011.557625>
- Erdoğan, N. (2014). *Mardin müzesi müze eğitimi etkinlikleri*. Haber.
- Erol-Şahin, A. N. & Yeşilbursa, C. C. (2018). Tarih bölümü öğrencilerinin alan gezileri ve müze ziyaretlerine ve müzede yapılan etkinliklere yönelik görüşleri. *Turkish History Education Journal*, 7(2), 555-577.
- Evrensel Çocuk Müzesi. (2023). *Alanlar*. <http://evrenselcocukmerkezi.com/> sayfasından erişilmiştir.
- Falk, J. & Dierking, L. (1992). *The museum experience*. Whalesback Books.
- Foreman-Peck, L. & Travers, K. (2013). What is distinctive about museum pedagogy and how can museums best support learning in schools? An action research inquiry into the practice of three regional museums. *Educational Action Research*, 21(1), 28-41. <https://doi.org/10.1080/09650792.2013.761920>
- Graham, J. (2008). *Close encounters with culture: Museums and galleries as part of the early years foundation stage*. Renaissance North West.
- Griffin, J. (1998). Learning science through practical experiences in museums. *International Journal of Science Education*, 20(6), 655-663. <https://doi.org/10.1080/0950069980200604>
- Griffin, J. (2004). Research on students and museums: Looking more closely at the students in school groups. *Science Education*, 88(1), 59-70. <https://doi.org/10.1002/sce.10110>
- Hooper, G. (2004). Measuring learning outcomes in museums, archives and libraries. *The Learning Impact Research Project*, 10(2), 151-174.
- Karaca, N. H., Şenol, F. B., Akyol, T., & Can-Yaşar, M. (2018). Anasınıfına devam eden çocuklar için bir müze gezisi örneği. *Çocuk ve Gelişim Dergisi*, 2(2), 13-25.
- Madran, B. (1999). *Müze türleri, yeniden müzeciliği düşünmek*. Yıldız Teknik Üniversitesi.

- MEB. (2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı*.
<http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx/program2.aspx?islem=1> sayfasından erişilmiştir.
- Pace, S. & Tesi, R. (2004). Adult's perception of field trips taken within grades K-12: Eight case studies in the New York metropolitan area. *Education*, 125(1), 30-40.
- Paris, S. & Hapgood, S. (2002). Children learning with objects in informal learning environments. S. G. Paris (Ed.), *Perspectives on object-centered learning in museums* içinde (s. 37-55). Lawrence Erlbaum Associates.
- Solmaz, K. (2015). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin müze eğitimine yönelik görüşleri ve uygulamaları. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(7), 40-54.
- Sturm, H. & Bogner, F. (2010). Learning at workstations in two different environments: A museum and a classroom. *Studies in Educational Evaluation*, 36(1), 14-19.
<https://doi.org/10.1016/j.stueduc.2010.09.002>
- Tan, Z. (2009). *İlköğretim birinci kademe görsel sanatlar eğitimi müze bilinci öğrenme alanında materyal kullanımının etkisi ve uygulanması*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Vygotsky, L. (1978). *Mind in society: The development of higher mental processes*. Harvard University.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. b.). Seçkin.
- Yücel-Kurnaz, F. (2015). *Okul öncesi öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulanan etkinliklere ilişkin görüşlerinin incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). <https://tez.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.

Extended Summary

Research shows that museums support active learning experiences for children and contribute to metacognitive thinking processes and critical inquiry learning skills (Chin, 2004; Foreman-Peck and Travers, 2013; Graham, 2008). When young adults were asked about their memories of their trips, it was observed that they shared their museum experiences in preschool (Pace and Tesi, 2004). This situation emphasizes the importance of museum education in early childhood.

Museums as outdoor learning environments have attracted increasing attention in recent years (Sturm and Bogner, 2010). Children's museums have features that are formed in line with the demands of children and are constantly renewing themselves, shaped by what children want to collect or create. Children participate in applied studies and workshops with their families and create their own exhibitions in those places. Children's museums first emerged at the Brooklyn Children's Museum in 1899, with activities that encourage children to touch and apply, using slogans such as "please touch" and "hands on" rather than "don't touch," unlike the strict rules in traditional museums. By offering

interactive learning environments to children, it provides material and applied workshops and exhibition areas created by children. In addition, some children's museums have libraries, theaters, and open-air exhibitions. Research shows that exhibitions in children's museums attract more attention (Anderson et al., 2002).

This research was conducted to determine the thoughts of preschool teachers about museum trips, what they experienced, and their opinions on this subject. For this purpose, answers were sought to the following questions:

1. What are preschool teachers' opinions on museum visits and their reasons for supporting these visits?
2. What are preschool teachers' planning processes for museum visits, their needs, reasons for choosing museums, problems they encounter during museum visits, and their proposed solutions?
3. What are preschool teachers' opinions on the effects of museum visits on children, and what types of museums do they prefer?

This study was collected through face-to-face semi-structured interviews with preschool teachers, in line with the case study approach, one of the qualitative research methods. During the research process, data collection and analysis processes were carried out by the article authors.

The research was conducted between December 2023 and January 2024 with 11 preschool teachers, 1 of whom was a pilot study, who were working in preschools affiliated with the Ministry of National Education in Bursa province of Türkiye and had previously visited the museum with their class. The study group was determined by convenience sampling, one of the purposeful sampling methods. Nine of the teachers in the study group are female, and one is male. The tenure of teachers is between 5 and 17 years.

Content analysis, one of the qualitative data analysis methods, was used to analyze the study data. For this purpose, face-to-face interviews were audio-recorded with the permission of the participants and then transcribed. Expert opinion was taken to ensure data reliability. Interviews with teachers lasted an average of fifteen minutes.

Most of his teachers had museum education; they defined it as "visits made for children to gain cultural awareness". In addition, the category of "establishing a connection with the past through historical objects, obtaining information, promoting places and objects" also attracts attention in terms of its frequency of use. While nine of the preschool teachers supported the idea of children's visits to museums, only one teacher stated that they are not sure about the issue. While teachers mostly gave the answer "concrete learning" as the reason for their support, "discovery" was the second most given answer. Among the reasons why teachers approve of museums, the answers "enabling them to gain

habits, experiencing concrete learning, and learning by doing” are the answers that are given the highest amount.

Preschool teachers mostly mentioned the technical process, which includes stages such as obtaining permission from parents, school, and the institution to be visited, arranging transportation, arranging the suitability and conditions of the place, and conducting studies on children’s preliminary knowledge about the subject and the place to visit, regarding the process of the museum visits. Teachers stated that they needed guidance the most during the museum visit. Parent/staff/intern support and financial resources are among other needs. The problems that teachers experience during museum visits are generally related to classroom management. Among the solutions they suggested for the mentioned problems, the answers “supportive parent support”, “setting rules”, “museums being free for schools”, and “raising parents’ awareness” came to the fore.

Preschool teachers gave the most answers about the impact of museum visits on children regarding obtaining historical information, providing permanent learning, and creating social awareness. While teachers mostly focus on the attraction of the museum when choosing a museum, museums that provide information that children can relate to daily life are also among the preferred ones. Among the preferred museum types, the Toy Museum stands out.

This research was conducted to examine preschool teachers’ thoughts and experiences about museum visits. Data were collected through face-to-face interviews with preschool teachers, in line with the case study approach, one of the qualitative research methods. Semi-structured questions were used in the interviews. The study group consists of one male and nine female preschool teachers working in public schools in the 2023-2024 academic year. Study findings show that preschool teachers prefer museum visits in the preschool period for reasons such as attracting children’s attention, creating awareness in children, establishing a connection with history, creating social awareness, and providing permanent learning. It has been revealed that teachers can skip, especially the preliminary information and evaluation stages, when planning the museum process. Preschool teachers say the problems experienced during the museum trip include: a lack of a guide in the museum, financial inadequacies, children’s limited attention span, and classroom management issues. As solutions to the problems experienced, they offered solutions such as providing preliminary information to the children about the visit before they go, getting help from an intern, parent, or staff during the visit, and having a guide in the museum. While teachers stated that they mostly preferred museums based on children’s interests, they gave the Toy Museum, Car Museum, and Atatürk Museum as examples of the places they visited.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamıştır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Bu araştırmada herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiden destek alınmamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, Bursa Uludağ Üniversitesi Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun 25.08.2023 tarih ve 2023-07 sayılı onayı ile yürütülmüştür.